

Kaugküttesüsteemi renoveerimine ja investeeringute tasuvus

***Pavel Bogdanov, OÜ Märja Monte
Mari Habicht, SA Archimedes***

***REPROMO seminar
Tallinn, 12. märts 2004***

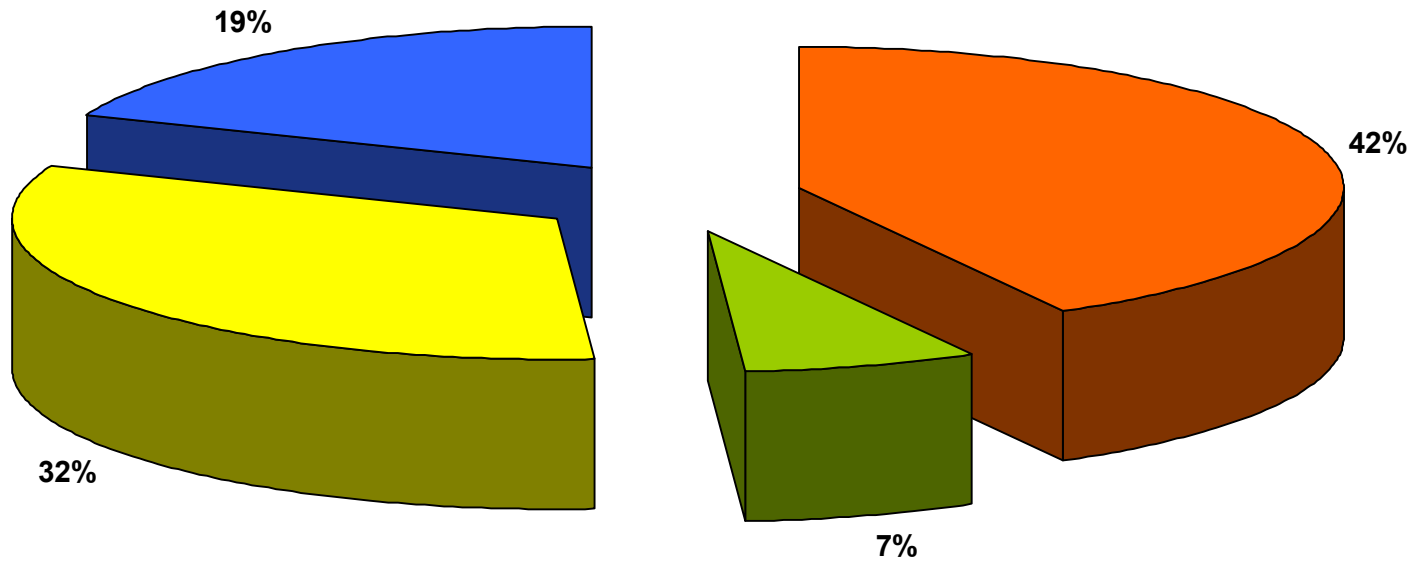
- **Eesti probleemse maaasula iseloomustus**
- **Kütteturu situatsioon**
  - o **soojuse tarbijad**
  - o **soojuse tootjad**

Arengukava eesmärgid:

- **olukorra analüüs**
- **rekonstrueerimise tehniliste võimaluste väljaselgitamine**
- **keskkonnamõjude hindamine**
- **investeeringu hindamine**
- **majandusanalüüsi tulemusena arenguprioriteetide määramine järgnevaks 10-15 aastaks**

Soojusenergia omahinna komponendid (põlevkiviõli)

■ kütus   ■ elektrienergia   ■ töötasu ja juhtimiskulud   ■ muud kulud

Tehniliselt võimalike variantide valik majandusanalüüsiks ja tasuvusarvutuste tegemiseks

lokaalkatlamajad

- **kerge kütteõli**
- **puitkütus**

kaugküte

- **raske kütteõli**
- **kohalik kütus (puit)**

Kütuse valiku kriteeriumid:

- **Eesti energeetika strateegilised eesmärgid (RAK)**
- **energiapoliitilised suundumused Euroopa Liidus**
- **primaarenergia maksumus**
- **maksude mõju kütuste hindadele pärast 1. maid 2004**
- **saastetasud**

Energia maksustamine

**Euroopa Nõukogu direktiiv 2003/96/EC,
millega korraldatakse ümber energiatoodete ja
elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik**

**⇒ Liikmesriikide maksutasemete vaheliste
erinevuste viimine miinimumini**

**⇒ Suurema osa energiatoodete, sealhulgas
elektrienergia, maagaasi ja kivisöe madalaima
maksustamistaseme kehtestamine**

Energia maksustamine

Täielik või osaline maksuvabastus või alandatud maksustamise tase:

- ⇒ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia**
- ⇒ soojus- ja elektrienergia koostootmisel saadud elektrienergia**
- ⇒ elektrienergia, maagaas, kivisüsi ja tahke-kütused, mida kasutavad kodumajapidamised või tunnustatud heategevusorganisatsioonid**

Kütteinete ja elektrienergia madalaim maksustamistase

	Äriotstarbeline kasutus	Muu kui äriotstarbeline kasutus
Gaasiõli (€ 1000 kg kohta)	21	21
Raske kütteõli (€ 1000 kg kohta)	15	15
Petroot (€ 1000 kg kohta)	0	0
Veeldatud naftagaas (LPG) (€ 1000 kg kohta)	0	0
Maagaas (€ ülemise kütteväärtuse gigadžauli kohta)	0,15	0,3
Kivisüsi ja koks (€ ülemise kütteväärtuse gigadžauli kohta)	0,15	0,3
Elektrienergia (€ 1000 MWh kohta)	0,5	1,0

Kütuse alumine kütteväärtus MJ/kg		21,5		43
Kütusekulu t		100		100
Kütusekulu arvutatuna GJ		2150		4300
Väävli sisaldus %		0,9		0,7
Kütuse liik	Kivisüsi		Raske kütteõli	
	Eriheide	Heitkogus	Eriheide	Heitkogus t
Saasteaine	g/GJ	t	g/GJ	
Tahked osakesed	3000	6,45	100	0,215
SO2	*	1,8	*	1,4
NOx	200	0,43	200	0,43
CO	100	0,215	100	0,215
LOÜ	15	0,032	3	0,006
Hg	0,005	0	0,00003	0
Cd	0,03	0	0,0003	0
Pb	0,7	0,002	0,02	0
Cu	0,1	0	0,01	0
Zn	0,23	0	0,04	0
As	0,09	0	0,002	0
Cr	0,4	0,001	0,001	0
Ni	0,4	0,001	0,3	0,001
V	1,5	0,003	1	0,002
CO2		202,412		329,35
				Pille Vals

Eriheitmete maksumus Eestis (EEK/t)

- **SO₂ - 95**
- **CO - 14**
- **NO_x - 218**
- **Lenduvad orgaanilised ühendid - 218**
- **Raskemetallid ja nende ühendid - 3476**

Näide 1 t söe põletamisel

Eestis – 9,43 EEK

Rootsi – 1088 EEK

Norra – 965 EEK

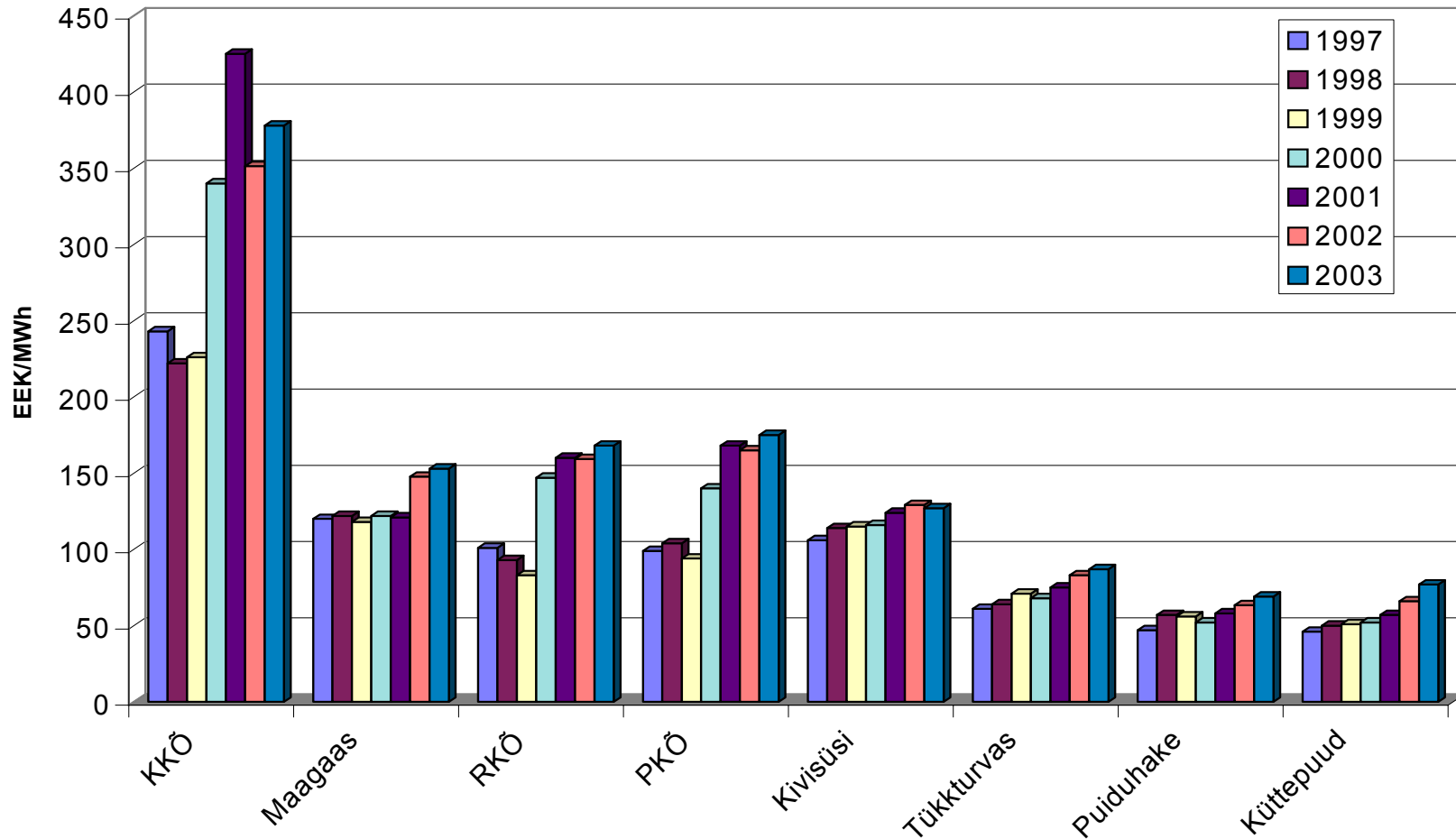
Soome – 376 EEK

Sloveenia – 219 EEK

Taani – 509 EEK

Kütustes sisalduva energia keskmise hind

Energiaettevõtetes kasutatud kütuste ostuhind
(käibemaksuta nominaalhind)

Investeeringu planeerimine

Lokaalkatlamaja ehitamisel:

- Kerge kütteõli – 1200 ... 1600 EEK/kW
- Puit - 1200 ... 1600 EEK/kW

Katlamaja rekonstrueerimisel:

- Põlevkiviõli – 1300 ... 1600 EEK/kW
- Puit - 2500 ... 4000 EEK/kW
- Soojustrassid- 1000 ... 1500 EEK/jm
- Soojustrassi maksumus 0,7 ... 2 milj. EEK

Investeeringu tulemus

MWh omahind, EEK

Lokaalkatlamajad

- kerge kütteõli ~ 600 ja kõrgem
- puit (olenevalt kütjast) - 400...600
- Põlevkiviõli - 450...550
- Puitkütus - 300...350

Maaasulates on reeglina kaugküttesüsteemi rekonstrueerimine majanduslikult põhjendatud.

Perspektiivseks kütuseks on puit

Näide edukast rekonstrueerimisest

Avinurme alevi kaugküttesüsteem

- **Uue katlamaja ehitamine**
- **Saepuru põletav Taani päritolu 1,3 kW katel**
- **Automaatrežiim**
- **Uus soojustrass**
- **1 MW kerge kütteõli tipukatel**

Tehtud investeering

- **katlamaja - 3,4 milj EEK**
- **Soojustrass - 1,0 milj EEK**
- **Soojussõlmed - 0,3 milj. EEK**

Projekti tulemus

3 aasta keskmise MWh hind - 338 EEK

Toodang - 4000 - 4500 MWh/a

**Tagasimakstav laen + intress -
750 000 EEK/a**

Näide Austriast

- 1988 – Güssing kõige vaesem regioon Austrias**
- 1989 – energia kasutamise uue kontseptsiooni väljatöötamine**
- 1991 – kontseptsioon kahe etapiline elluviimine**
- 1993 – asutati Euroopa taastuvate energiaallikate keskus**
- 1994 – esimene logistikafirma**
- 1995 – esimeste firmade toomine regiooni**

Näide Austriast

- 1997 – koostööprojektid ülikoolide ja uurimiskeskustega**
- 2000 – biomassil töötav koostootmisjaam**
- 2001 – rajati uus tehnoloogiakeskus**
- 2002 – asutati rahvusvaheline instituut**
- 2003 – Güssingenist sai Euroopa taastuvate energiaallikate keskus**